

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novinky z oblasti české a evropské regulace finančních institucí za měsíc září 2021

Vážení čtenáři,

v rámci našeho prvního letošního podzimního newsletteru Vám přinášíme pravidelný přehled o dění na poli české a evropské regulatoriky. V zářijovém vydání bychom rádi upozornili zejména na revizi pravidel EU v oblasti pojišťovnictví a novou sadu Q&As z pera Evropské komise, aktualizaci seznamů Q&As k EMIR, SFTR a MiFID II/MiFIR, mimo jiné, ve vztahu ke změnám u LEI, zprávu ESMY o algoritmickém obchodování a plánované doplnění technických standardů a pokynů v této oblasti a v neposlední řadě i na dopis ČNB vyjadřující podporu mezinárodnímu konceptu obezřetnostní bankovní regulace Basel III. Jako obvykle aktuality dělíme podle příslušných regulovaných sektorů.

Regulace s působností napříč sektory

- 30/09: ESMA - Zlepšení dostupnosti a užívání úvěrových ratingů v EU - ESMA zveřejnila své [stanovisko](#) k dostupnosti úvěrových ratingů a jejich užívání, ve kterém se zaměřuje především na zkušenosti a překážky uživatelů úvěrových ratingů a doporučuje buď novelizaci nařízení [CRA](#), nebo alternativní legislativní postup. Úvěrové ratingy jsou zveřejňovány na internetových stránkách ratingových agentur a na Evropské ratingové platformě. Využitelnost těchto ratingů je značně omezená, protože je nelze získat ve strojově čitelném formátu, ani stáhnout v dostatečném množství, aby je bylo možné použít pro regulatorní účely. Zlepšení lze dle ESMY dosáhnout buď změnou působnosti nařízení CRA tak, aby výslovně zahrnovala distribuci strojově čitelných a stažitelných úvěrových ratingů předplatitelům, nebo dalším rozpracováním požadavků na zveřejňování podle nařízení CRA, aby zveřejněné úvěrové ratingy mohly být použity pro účely výkaznictví, a to bez nutnosti mít speciální zpoplatněnou datovou licenci.
- 30/09: ESMA - Aktualizace seznamů Q&As - ESMA aktualizovala následující seznamy Q&As:
 1. [implementace nařízení EMIR](#) - reporting valuací, změny týkající se LEI v důsledku fúzí a akvizic;
 2. [reportování dat podle SFTR](#) - změny týkající se LEI v důsledku fúzí a akvizic; a
 3. [transparentnost podle MiFID II/MiFIR](#) - výchozí režim transparentnosti kapitálových nástrojů, reportování pole 25 RTS 2 (*Default transparency regime for equity instruments*).
- 22/09: ECB - Výsledky zátěžového testu bank a podniků k dopadům změn klimatu - ECB zveřejnila výsledky zátěžového [testu](#) více než 4.000.000 podniků a 1.600 bank operujících v eurozóně, zaměřeného na dopady změn klimatu a rizika s nimi spojená. Testování bylo zaměřeno na rizika reálná (*physical risks*), tedy ekonomický dopad neočekávaného nárůstu přírodních katastrof a rizika spojená s náklady souvisejícími se zaváděním opatření na redukci emisí CO₂ (*transition risks*). Výsledky, mimo jiné, ukazují potenciální dopady a ztráty v případě ignorování těchto rizik. Podle ECB je pro podniky a banky včasné přijetí opatření k přechodu na bezuhlíkové hospodářství bezpochybně výhodné. Z šetření dále vyplývá, že dopad klimatických rizik se koncentruje primárně v některých regionech a odvětvích eurozóny.

- 21/09: EBA - Zpráva o užívání digitálních platform - EBA zveřejnila [zprávu](#) reagující na značný vzestup digitálních platform v rámci bankovního a platebního sektoru EU. Dle EBY však v souvislosti s tímto nárůstem vznikají nové formy služeb, které jsou finančně, provozně a reputačně provázané a nad nimiž orgány dohledu vykonávají pouze omezený dohled. Z tohoto důvodu poskytne EBA v průběhu příštího roku podporu orgánům dohledu za účelem zlepšení jejich povědomí o obchodních modelech založených na tomto typu platform a rizikům, které z nich vyplývají, a to prostřednictvím:
 1. vypracování společných dotazníků pro regulované finanční instituce o používání digitálních platform; tento přístup usnadní shromažďování informací o dynamicky se vyvíjejícím trhu; a
 2. sdílení informací o závislosti finančních institucí na digitálních platformách a prostředcích usnadňujících koordinované monitorování v celé EU.
- 15/09: EBA - Revidované pokyny k zátěžovému testování systémů pojištění vkladů - EBA zveřejnila aktualizovanou verzi [pokynů](#) k zátěžovému testování systémů pojištění vkladů (SPV) podle směrnice č. [2014/49](#). Revize rozšiřuje rozsah zátěžového testování SPV tím, že ve srovnání s předchozími pokyny vyžaduje větší množství a rozsah testů. Pokyny rovněž vyžadují, aby SPV prováděly zátěžové testy schopnosti provádět všechny intervence, které jim umožňují jejich zákonné mandáty. Dále se posiluje spolupráce mezi SPV a dalšími orgány zavedením povinnosti provádět společné zátěžové testy. Nová ustanovení navíc vybízejí systémy pojištění vkladů k zátěžovému testování scénářů i ve vztahu ke kontinuitě provozu, zejména s ohledem na rizika vyplývající z pandemie, selhání informačních a komunikačních technologií nebo jiné podobné události.
- 15/09: EBA - Pokyny k posuzování překročení limitů velkých expozic - EBA zveřejnila [pokyny](#) k upřesnění kritérií pro posuzování výjimečných případů, v důsledku kterých instituce překročí limity velkých expozic a k upřesnění lhůt a opatření pro opětovné dosažení souladu podle nařízení [CRD IV](#). CRD IV vyžaduje, aby daná instituce neprodleně oznámila hodnotu expozice příslušnému orgánu při překročení limitů velkých expozic vlivem výjimečných situací. Pokud to okolnosti opodstatňují, je instituci poskytnuta lhůta pro splnění těchto limitů, přičemž pokyny upřesňují, za jakých podmínek a v jakém rozsahu tuto lhůtu mohou orgány dohledu poskytnout.
- 07/09: EK - Seznam [Q&A](#) k právnímu rámci pro zelené dluhopisy NextGenerationEU - Seznam obsahuje otázky a odpovědi ohledně cílů, emisí, reportování, plánu financování a dalších problematik týkajících se tohoto dluhopisové rámce.
- 08/09: ESAS - Zpráva o rizicích a zranitelnosti finančního systému EU - Evropské orgány dohledu zveřejnily [zprávu](#) týkající se kybernetických rizik a rizik vznikajících na základě událostí (*event-based risk*) souvisejících s postupným rušením krizových opatření a případných vedlejších účinků těchto opatření. ESAS doporučují následující:
 1. finanční instituce a orgány dohledu by měly být i nadále připraveny na možné zhoršení kvality aktiv ve finančním sektoru, a to navzdory zlepšujícímu se hospodářskému výhledu;
 2. s postupným zlepšováním ekonomické situace by měl být kladen důraz na řádné vyhodnocení důsledků pandemie na úvěrové portfolio bank, přičemž by banky měly adekvátně řídit přechod do fáze oživení;
 3. banky by mohly být vystaveny zvýšenému kreditnímu riziku v důsledku končících platebních moratorií a dalších veřejných podpůrných opatření při zachování stávající

- úvěrové expozice;
4. nepravidelný růst výnosů a náhlé zvraty ve výši rizikových premií by měly být pečlivě sledovány z hlediska jejich dopadů na finanční instituce i investory; a
 5. finanční instituce a orgány dohledu by měly nadále pečlivě řídit svá rizika v oblasti ICT a kybernetiky.

Kapitálový trh

- 29/09: ESMA - Hodnocení algoritmického obchodování - ESMA zveřejnila [zprávu](#) o hodnocení algoritmického obchodování podle [MiFID II/MiFIR](#). Přestože neshledala žádné zásadní problémy týkající se algoritmického obchodování podle MiFID II, předkládá ESMA návrhy ohledně zjednodušení a zefektivnění tohoto režimu, a to především doplněním technických standardů a pokynů v následujících oblastech:
 1. koncept algoritmického obchodování a "Přímý elektronický přístup (*Direct Electronic Access*)";
 2. autorizační režim pro podniky zabývající se algoritmickým obchodováním v EU a mimo EU (včetně podniků zabývajících se HFT), které uplatňují své strategie v obchodních systémech v EU;
 3. organizační požadavky na investiční podniky, včetně požadavků na oznamování a testování algoritmických obchodníků příslušným orgánům, sebehodnocení prováděné investičními podniky;
 4. organizační požadavky na obchodní místa (*trading venues*), včetně sebehodnocení, které mají obchodní místa provádět, přerušeni provozu, struktury poplatků, poměru příkazů k obchodům a výpadků trhu; a
 5. hodnocení těch ustanovení MiFID II, která se nepřímo týkají aktivit souvisejících s algoritmickým obchodováním.
- 28/09: ESMA - Roční pracovní program 2022 - ESMA zveřejnila svůj pracovní [program](#), v rámci kterého předkládá prioritní oblasti zájmu pro rok 2022. V příštím roce se ESMA zaměří především na:
 1. průřezové oblasti
 - a. Unii kapitálových trhů,
 - b. udržitelné finance,
 - c. inovace a digitalizaci;
 2. konvergenci v oblasti dohledu;
 3. hodnocení rizik;
 4. jednotná pravidla (*Single Rulebook*); a
 5. přímý dohled.
- 23/09: ESMA - Doporučení EK ohledně odkladu zavedení procesu náhradní koupě (*buy-in process*) - ESMA zveřejnila [dopis](#) adresovaný EK, ve kterém doporučuje EK odložit platnost požadavků týkajících se procesu náhradní koupě podle nařízení [CSDR](#), který je momentálně plánován na 01/02/2022. Ostatní požadavky na disciplínu při vypořádání jako je hlášení selhání při vypořádání a režim peněžních sankcí by měly být zavedeny podle plánu.
- 01/09: ESMA - Zpráva o trendech, rizicích a zranitelnosti (TRV) za rok 2021 - ESMA zveřejnila již druhou TRV [zprávu](#) za rok 2021 (první zpráva ze 17/03 je dostupná [zde](#)), ve které se zaměřuje především na pokračující růst valuací napříč všemi třídami aktiv v prostředí

hospodářského oživení a nízkých úrokových sazeb, na zvýšené podstupování rizik ze strany investorů a na materializaci rizik spojených s událostmi okolo společností jako GameStop, Archegos a Greensill. ESMA nadále spatřuje zvýšená rizika, mimo jiné, v udržitelnosti korporátního a veřejného dluhu a v očekávaných rostoucí inflace. Kromě monitorování rizik se zpráva zaměřuje i na následující:

1. cloudový outsourcing a rizika finanční stability - analýza se věnuje rostoucímu využívání externích poskytovatelů cloudových služeb finančními institucemi a tomu, jak může koncentrace těchto poskytovatelů vytvářet rizika pro finanční stabilitu v případě výpadku;
2. COVID-19 a úvěrové ratingy - analýza toho, jak se úvěrové ratingy vyvíjely během výjimečného období na počátku roku 2020, a to za pomoci databáze RADAR vedenou ESMA;
3. trh malých ratingových agentur v EU - hodnocení sítě ratingových agentur a koncentrace na trhu ratingových agentur s využitím SupTech technik a databáze CRAR; a
4. dopad zelených dluhopisů na životní prostředí a jejich likvidita - v tomto článku ESMA zkoumá emise CO₂ u emitentů zelených dluhopisů a porovnává likviditu zelených a běžných korporátních dluhopisů.

Banky

- 24/09: EBA - Šetření transparentnosti v EU - EBA spustila celounijní šetření transparentnosti, založené na datech reportovaných orgánům dohledu. EBA zveřejní téměř 2 miliony datových bodů, v průměru tedy více než 16.000 datových bodů na banku, s přibližně 120 participujícími bankami. Údaje budou zahrnovat kapitálové pozice, ziskovost, finanční aktiva, objem rizikových expozic, expozice států a kvalitu aktiv. Výsledky šetření by měly být známy počátkem prosince.
- 07/09: ČNB - Připojení k podpoře Basel III - ČNB se stala signatářem společného [dopisu](#) adresovaného vysokým představitelům EK pro finanční služby, finanční stabilitu a unii kapitálových trhů, kterým zúčastněné instituce vyjadřují podporu implementaci mezinárodního konceptu obezřetnostní bankovní regulace [Basel III](#), jehož smyslem je vytvořit protíváhu snahám o rozmělnění konceptu Basel III v EU. Signatáři dopisu tak vyjadřují podporu novému, citlivějšímu, standardizovanému přístupu k úvěrovému riziku, minimalizaci odchylek v EU a výstupnímu prahu představujícímu limit pro dosaženou úsporu na kapitálovém požadavku při aplikaci interních modelů, jehož všechny vrstvy by měly být vypočteny z jednotné základny rizikově vážených aktiv. ČNB pak specificky podporuje zavedení výstupního prahu na všech úrovních konsolidace.

Pojišťovny

- 22/09: EK - Přezkum pravidel EU v oblasti pojišťovnictví a sada [Q&As](#) - EK přijala komplexní přezkum unijních pravidel v oblasti pojišťovnictví a zajišťování (pojištění pojišťoven), který se týká:
 1. legislativního návrhu na změnu směrnice Solventnost II, jehož cílem je především vylepšená a komplexní ochrana spotřebitelů, posílení příspěvků evropských pojistitelů k financování hospodářského oživení, pokrok v budování unie kapitálových trhů a směřování finančních prostředků do oblasti Zelené dohody pro Evropu; a
 2. legislativního návrhu nové směrnice o ozdravných postupech a řešení krize pojišťoven,

jež zavede nový postup řešení krize, který bude lépe chránit pojistníky, reálnou ekonomiku, finanční systém a daňové poplatníky.

- 13/06: EIOPA - Kritéria pro nezávislost orgánů dohledu - EIOPA zveřejnila [kritéria](#) pro posuzování nezávislosti orgánů dohledu, která objasňují především zásady provozní, finanční a osobní nezávislosti, jakož i zásady týkající se transparentnosti a odpovědnosti. Kritéria se, mimo jiné, opírají o ustanovení směrnic [Solventnost II](#) a [IZPP II](#), mezinárodní standardy a dosavadní zkušenosti v oblasti dohledu.

AML

- 30/09: Městský soud v Praze - Přístup FAÚ ke kontrole klienta - Městský soud v Praze (sp. zn. 11 A 81/2019) potvrdil závěry FAÚ, dle kterých se kontrola klienta podle § 9 AML zákona v rozsahu přezkoumávání zdrojů finančních prostředků nemůže spokojit s pouhým vágním sdělením klienta, že finanční zdroje byly nabyty legálně, jelikož se takto provedenou kontrolou povinné osoby o svých klientech nedozví žádné relevantní informace. Povinné osoby by tak měly prověřit, zda od klientů obstarávají dostatečně konkrétní informace k vyhodnocení legality zdrojů finančních prostředků.

Mgr. Ondřej Havlíček, LL.M.

Mgr. Matěj Šarapatka, LL.M.

schönherr
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[Schönherr Rechtsanwälte GmbH, organizační složka](#)

Jindřišská 937/16
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 996 500

Fax: +420 225 996 555

e-mail: office.czechrepublic@schoenherr.eu

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)